

CSOKONAI EMLÉKE

ADY ENDRE CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

S amikor az este elterpedt,
Rongyos mécsese lánginál,
Imádkozott egy nagyon furcsát
Csokonai Vitéz Mihály:

„Add, óh Uram, ki vagy, vagy nem vagy,
Rossz hátam alá a karod:
Úgy emelj el innen magadhoz,
Ne lássanak a magyarak.”

„Add, óh, Uram, hogy szépet lássak
Távolból. Mindegy, ha hamis
Az, amit a távolból látok.
Magyar vagyok én magam is.”

„Akarok egy valakit látni,
Aki szebben hal, hogyha hal,
Aki a fajtáját átkozta
S aki magyar volt, nagy magyar.”

„Egy századdal előbbre lássak
S lássam aki engem idéz.
Szomorú sarjamat hadd lássam.
Aki ismét Vitéz, Vitéz.”

S amikor a hajnal szétharsant,
Rongyos mécsese lánginál
Furcsát látott s szomorún halt meg
Csokonai Vitéz Mihály.

TÓTH ÁRPÁD CSOKONAI

Vitézem, ó, te nem voltál a zordság
Vitéze, vén diák csak, kálvinista,
Ki kósza farsang víg kulacsát itta,
S a gráciák kezébe tette sorsát.

Ám bús homok szent venyigéje, hordád
Lelked szelíd fűrtjét, és drága, ritka
Borából új fájdalnok méla torka
Halk verseinkbe dús izekkel forrt át.

Ó, látlak: lomha árnya nőtt a fáknak,
Már láz gyötört, s a rózsás gráciáknak
Lárvája hullt, és párka-arca lett,

S még görnyedtél egy édes rím felett,
Szemedben végső fény gyúlt, húnó csillám,
S kezéd lassan, reszketve írta: Lillám!

venyige: a szőlő hajtása
gráciák: a kellem és a báj istennői
Párkák: az emberi sors három istennője, űk
szövik az élet fonalát

KOVÁCS ANDRÁS FERENC ANAKREÓNI DALLAM

„Hová ütődöm az habokba?
Haj! mely szörnyű hányattatás!”
(Csokonai, 1804)

Nem értem én a tengert:
Miért is hánykolódik,
Vergődik mély magányban
A habtaraj s a mennybolt,
Az éji Óceánus?
Ne mérd a mérhetetlent!
Szólnék magamhoz olykor.
De nézd, hogy száll a porszem:
Szélben kering parányul,
Pedig szeretni kéne...
S nem értem én magam sem,
Szegény, bolond poéta,
Hová, miért, mivégre
Hányódni út szelében –
Röpülni, mint a porszem,
S eltűnni észrevétlen,
Elérhetetlen égben?

FELADAT: Olvassák el a három későbbi költőnk Csokonai-utánérzését, majd válaszoljanak a kérdésekre!

1. *Mi bennük a hasonlóság? Milyennek látjuk a versekben megidézett Csokonait, az embert? Milyen életrajzi tények fedezhetők fel?*

Ady: Csokonai elképzelt utolsó éjszakáját jeleníti meg. Csokonait, a Magyarországon magányos, „korán jött” költőt látjuk, aki csak az utókor elismerésében bízhat, ezért szeretné a jövőt látni, de ez az illúziója is szertefoszlik.

Tóth Á.:

KAF:

2. *Csokonai költészetének mely témái dominálnak az egyes versekben?*

Ady: A halál. + Az aufklerista, társadalomkritikus verseire emlékeztet. „Azaz az is bolond, ki poétává lesz Magyarországon.” (A méla Tempefői alcíme)

Tóth Á.:

KAF:

3. *Mely Csokonai-versek reminiscenciája (úthallása) a három vers?*

Ady: nincs konkrét vers

Tóth Á.:

KAF:

4. *Mely versek és hogyan idézik meg Csokonai stílusát?*

